

NARODNA BANKA SRBIJE

PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM FINANSIJSKOM TRŽIŠTU

11–15. oktobar 2021.

Sektor za monetarne i devizne operacije

Odeljenje za devizne rezerve

Odeljenje za operacije na otvorenom tržištu

Oktobar 2021.

I Kretanja na tržištima razvijenih zemalja

1.1 Kretanje vodećih indeksa akcija

Indeks	Država	Nivo indeksa 15.10.2021	Promena u %	
			1w	YoY
S&P 500	SAD	4.471,37	1,82%	28,36%
Dow Jones Industrial	SAD	35.294,76	1,58%	23,87%
NASDAQ	SAD	14.897,34	2,18%	27,18%
Dax 30	Nemačka	15.587,36	2,51%	22,70%
CAC 40	Francuska	6.727,52	2,55%	39,07%
FTSE 100	Velika Britanija	7.234,03	1,95%	24,03%
NIKKEI 225	Japan	29.068,63	3,64%	23,66%
Shanghai Composite	Kina	3.572,37	-0,55%	7,21%

Izvor: Bloomberg.

1.2 Nivo i promena prinosa državnih obveznica

		Nivo prinosa u %	Promena u bp	
			1w	YoY
Nemačka	2y	-0,69%	1,0	8,1
	10y	-0,17%	-1,7	44,1
Francuska	2y	-0,69%	0,3	1,9
	10y	0,17%	-1,8	50,4
Španija	2y	-0,59%	0,2	-3,4
	10y	0,46%	-3,1	31,0
Italija	2y	-0,48%	1,0	-15,9
	10y	0,87%	-0,8	17,2
UK	2y	0,58%	3,7	63,3
	10y	1,11%	-5,2	92,6
SAD	2y	0,40%	7,6	25,7
	10y	1,57%	-4,2	84,0
Kanada	2y	0,76%	7,5	52,5
	10y	1,58%	-4,0	101,7
Japan	2y	-0,12%	-0,5	1,7
	10y	0,08%	-0,5	5,9

Izvor: Bloomberg.

1.3 Kretanja na FX tržištu

EUR				USD			
Kurs	Promena EUR u %			Kurs	Promena USD u %		
	1w	YoY			1w	YoY	
EUR/USD	1,1595	0,27%	-0,87%	USD/EUR	0,8624	-0,27%	0,88%
EUR/GBP	0,8428	-0,77%	-6,90%	USD/GBP	0,7268	-1,03%	-6,09%
EUR/CHF	1,0715	-0,11%	0,15%	USD/CHF	0,9240	-0,38%	1,03%
EUR/JPY	132,52	2,13%	7,50%	USD/JPY	114,28	1,85%	8,44%
EUR/CAD	1,4370	-0,40%	-7,14%	USD/CAD	1,2394	-0,67%	-6,32%

Izvor: Bloomberg.

1.4 Kamatne stope na tržištu novca*

Ročnost	EURIBOR				LIBOR							
	nivo u %	promena u b.p.		nivo u %	promena u b.p.		nivo u %	promena u b.p.		nivo u %	promena u b.p.	
		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY
O/N	-0,57%	-0,4	-1,6	0,05%	0,0	-5,0	0,05%	-0,1	-0,3	-0,71%	0,6	0,9
1M	-0,56%	-0,3	-2,5	0,08%	-0,3	-6,7	0,07%	1,4	2,2	-0,79%	-0,5	1,4
3M	-0,55%	0,0	-4,1	0,12%	0,3	-9,4	0,13%	4,4	8,9	-0,77%	-0,3	0,4
6M	-0,53%	-1,0	-3,1	0,16%	0,4	-9,3	0,27%	8,1	19,6	-0,72%	-0,1	1,3
12M	-0,48%	-0,1	-1,1	0,28%	3,3	-6,8	0,54%	9,3	41,3	-0,59%	-0,2	1,9

* EURIBOR i LIBOR za ročnosti od 1 do 12 meseci a €STR, SOFR, SONIA i SARON za O/N.

Izvor: Bloomberg.

1.5 Referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka*

	RKS (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje RKS za Q4 (u %)
Evropska centralna banka	-0,5	-0,10	12.09.19.	28.10.21.	-0,50
Federalne rezerve SAD	0,00-0,25	-1,00	15.03.20.	03.11.21.	0,00-0,25
Banka Engleske	0,10	-0,15	19.03.20.	04.11.21.	0,10
Banka Kanade	0,25	-0,50	27.03.20.	27.10.21.	0,25
Švajcarska nacionalna banka	-0,75	-0,50	15.01.15.	16.12.21.	-0,75

* RKS na poslednji dan izveštajnog perioda; kamatna stopa na depozitne olakšice za ECB (RKS je 0,00%).

Kurs EUR/USD

U izveštajnom periodu evro je ojačao za 0,27% prema američkom dolaru. Kurs EUR/USD kretao se u rasponu od 1,1524 do 1,1624 (tokom perioda trgovanja), odnosno od 1,1528 do 1,1595 (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

Na početku nedelje nije bilo veće promene vrednosti kursa EUR/USD, uz smanjeni obim trgovanja jer su tržišta u SAD bila zatvorena zbog praznika. Dolar je u utorak ojačao pod uticajem znatnijeg rasta prinosa na američke državne obveznice, kao i očekivanja skorašnjeg ublažavanja monetarnih stimulusa od strane FED-a. Prinosi na referentne desetogodišnje američke državne obveznice premašili su 1,6%, prvi put od kraja maja ove godine.

S druge strane, evro je oslabio nakon objave ekonomskih pokazatelja koji ukazuju na usporavanje ekonomskog oporavka u Evropi. Indeks ekonomskih očekivanja ZEW smanjen je peti mesec zaredom, i u Nemačkoj i u čitavoj zoni evra. U Nemačkoj je smanjen za 4,2 poena u oktobru, na 22,3, a u zoni evra za 10,1 poen, na 21,0.

U takvim okolnostima kurs EUR/USD na kraju dana u utorak spustio se do nivoa od 1,1528 dolara za evro (najniža vrednost za izveštajni period), što je najniža vrednost za poslednjih 14 meseci. Međutim, kurs se nije dugo zadržao na tom nivou jer su investitori iskoristili priliku za realizaciju profita, pa je dolar tokom dana u sredu, uoči objave podataka o inflaciji i zapisnika sa sastanka FED-a, uglavnom slabio.

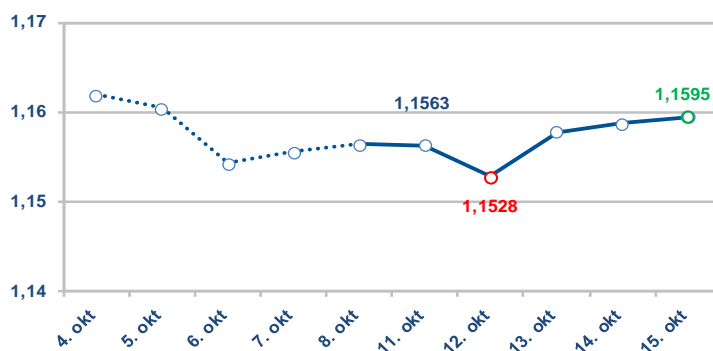
U izveštajnom periodu evro je ojačao prema dolaru za 0,27%.

Stopa rasta potrošačkih cena u SAD (*CPI – Consumer Price Index*) u septembru je iznosila 5,4% u odnosu na isti mesec prethodne godine, dok je mesečna stopa inflacije iznosila 0,4%. Oba podatka bila su iznad očekivanja i stope rasta u avgustu (za 0,1 p.p.). U zapisniku sa sastanka FED-a (održanog 21–22. septembra) navodi se da učesnici najvećim delom očekuju da smanjenje obima kupovine aktive bude dogovoreno već na narednom sastanku (2–3. novembar), što je u skladu sa očekivanjima na tržištu. Zapisnik je ukazao i na to da raste broj članova *FOMC*-a koji vide povećane rizike od inflacije, odnosno da bi veća stopa inflacije mogla da potraje duže nego što se ranije mislilo.

Izostanak većeg iznenađenja odnosno odstupanja od očekivane stope rasta potrošačkih cena, te potvrda postojećih očekivanja tržišta u detaljima zapisnika FED-a nisu dali novi impuls za dodatnu kupovinu dolara, već je nastavljen izlazak iz dugih pozicija u dolaru i realizacija profita na ovom nivou kursa, pa se vrednost valutnog para na kraju dana u sredu našla na nivou od 1,1578, a u četvrtak tokom dana i iznad nivoa od 1,16 dolara za evro, prvi put nakon deset dana.

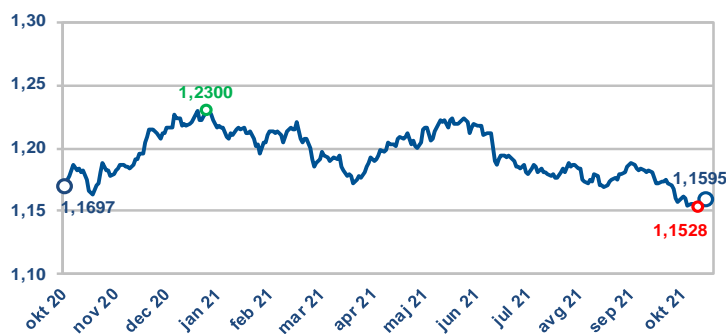
Ipak, do kraja dana u četvrtak kurs EUR/USD ponovo se spustio ispod 1,16 dolara za evro, jer je dolar blago ojačao nakon objave podataka sa američkog tržišta rada. Broj novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti u SAD (*Initial Jobless Claims*) u nedelji koja se završila 9. oktobra iznosio je 293 hiljade, što je manje od očekivanja (320 hiljada) i 329 hiljada, koliko je iznosio prethodne nedelje.

1.6 Kurs EUR/USD tokom izveštajnog perioda

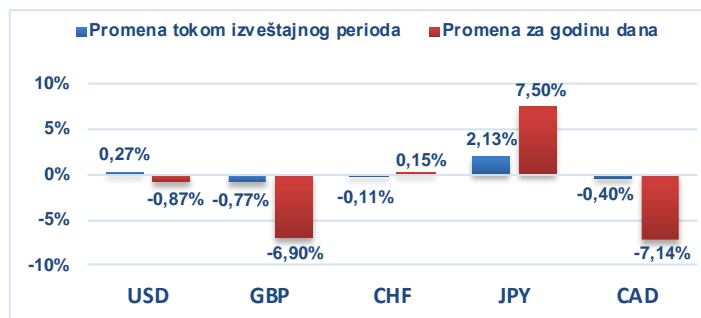
Izvor: Bloomberg.

1.7 Kurs EUR/USD u poslednjoj godini dana

Izvor: Bloomberg.

1.8 Promena vrednosti evra u odnosu na odabrane valute

Izvor: Bloomberg.

Nakon što su u petak objavljeni podaci o tromesečnim poslovnim rezultatima američkih kompanija, koji su bili znatno bolji od očekivanja, pojačan je optimizam na tržištu i spremnost za preuzimanje rizika, što je, pored rasta cena akcija na berzama, doprinelo i jačanju evra, pa se kurs tokom dana u petak ponovo našao iznad nivoa od 1,16 dolara za evro.

Međutim, nakon objave podataka u drugoj polovini dana da je maloprodaja u SAD u septembru povećana za 0,7%, iako je bio očekivan pad od 0,2%, dolar je ponovo blago ojačao, pa je kurs EUR/USD izveštajni period završio na nivou od 1,1595 američkih dolara za evro.

Državne obveznice SAD

Prinosi državnih obveznica SAD tokom izveštajnog perioda porasli su na srednjem delu krive prinosa, dok je kod HoV kraće i duže ročnosti zabeležen manji pad prinosa. Prinos dvogodišnje obveznice povećan je za oko 8 b.p. (na 0,40%), dok je prinos desetogodišnje obveznice smanjen za oko 4 b.p. (na 1,57%).

Na kretanje prinosa tokom nedelje najviše su uticali podaci o kretanju cena, kao i potvrde zvaničnika FED-a i zapisnika s poslednjeg sastanka FED-a, koji povećavaju izgleda da će FED već na sledećem sastanku 2–3. novembra doneti odluku o otpočinjanju smanjenja obima kupovine aktive u okviru programa kvantitativnih olakšica (trenutno 120 milijardi dolara mesečno) započetog radi podsticanja oporavka od pandemije.

Stopa rasta potrošačkih cena (CPI – Consumer Price Index) u septembru je iznosila 5,4% u odnosu na isti mesec prethodne godine, što je najbrži rast od 2008. godine, dok je mesečna stopa inflacije bila 0,4%. Oba podatka bila su iznad očekivanja i stope rasta u avgustu (za po 0,1 p.p.). Godišnja stopa bazne inflacije, koja isključuje volatilne kategorije hrane i energenata, u septembru je iznosila 4,0%, dok je mesečna stopa bila 0,2%, što je u skladu sa očekivanjima i prethodnim podacima.

Cenovni pritisci povezani sa epidemijom i ponovnim otvaranjem ekonomije smanjeni su, ali se inflacija raširila van ovih kategorija. Kombinacija velikih poremećaja u snabdevanju, nedostatka sirovina, visokih cena energenata i rasta zarada uticala je na snažan rast troškova kod proizvođača, što su oni povećanjem prodajnih cena delom preneli na potrošače, što znači da visoke stope inflacije u SAD nisu samo privremenog karaktera, tj. mogle bi se duže zadržati, a što će samo dodatno uveriti FED da je potrebno početi s povlačenjem stimulativnih mera.

Podaci ukazuju na to da cenovni pritisci nisu samo privremenog karaktera, očekuje se reakcija FED-a.

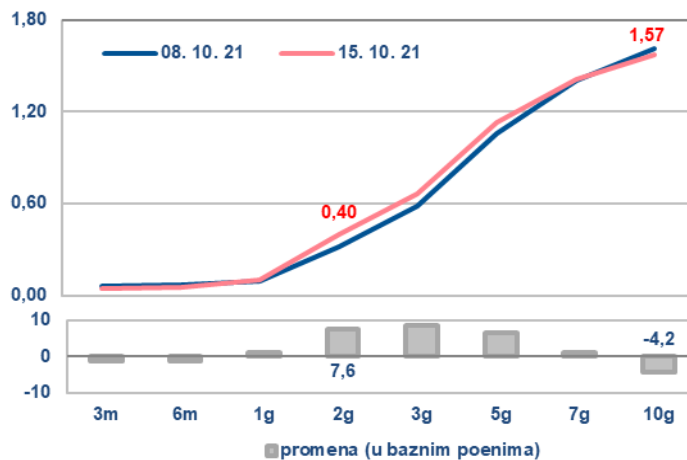
Proizvođačke cene u septembru povećane su za 0,5% u odnosu na prethodni mesec, što predstavlja najmanji rast ove godine, ispod očekivanja (0,6%) i nakon mesečnog rasta od 0,7% u avgustu i 1,0% u julu. Rast baznih cena (kada se isključe cene volatilnih kategorija – hrane, energenata i trgovine) iznosio je 0,1%, što je najblaži rast od maja 2020, a nakon 0,3% u avgustu. Za poslednju godinu dana proizvođačke cene su porasle za čak 8,6% (očekivano 8,7% i prethodno 8,3%), odnosno 5,9%, kada se posmatra bazna godišnja stopa, nakon 6,3% u prethodnom mesecu, što je bio najviši nivo od 2010. godine, od kada postoje ove serije podataka. Na nešto sporiji, ali i dalje snažan rast proizvođačkih cena u septembru, nastavili su da utiču poremećaji u globalnim lancima snabdevanja, nedostatak sirovina i materijala i problemi u angažovanju radne snage, koji su doprineli rastu troškova kod proizvođača.

Maloprodaja u septembru je povećana za 0,7%, iako je bio očekivan pad od 0,2%, dok je podatak za avgust revidiran naviše, sa 0,7% na 0,9%. Rast je bio široko rasprostranjen.

S druge strane, indeks poverenja potrošača Univerziteta iz Mičigena, prema preliminarnoj proceni za oktobar, imao je vrednost od 71,4 (očekivano 73,1), nakon 72,8 u septembru. Iako je zabrinutost potrošača zbog širenja delta varijante virusa korona smanjena, visoke stope inflacije, naročito u oblasti energenata, smanjuju kupovnu moć potrošača, što je uticalo na pogoršanje sentimenta.

1.9

Kriva prinosa državnih obveznica SAD, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

Izvor: Bloomberg.

1.10

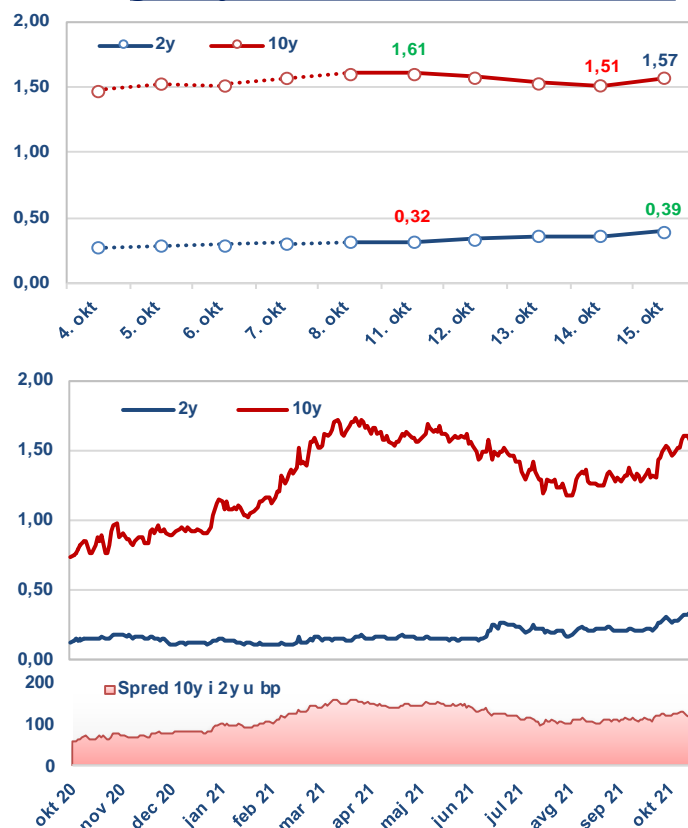
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

Indikator	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Stopa rasta potrošačkih cena, G/G	Sep	5,3%	5,4%	5,3%
Maloprodaja, M/M	Sep	-0,2%	0,7%	0,9%
Broj novih prijava za pomoć u slučaju nezaposlenosti, u 000	9.okt	320	293	329

Izvor: Bloomberg.

1.11

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica SAD, u %

Državne obveznice Nemačke

Tokom izveštajnog perioda prinosi nemačkih državnih obveznica nisu znatnije promenjeni. Početkom nedelje prinosi su nastavili da rastu usled sve veće zabrinutosti da će se visoke stope inflacije zadržati duže i u zoni evra, ali su prinosi nakon toga korigovani, te na nedeljnom nivou nije bilo veće promene. Prinos nemačke dvogodišnje obveznice povećan je za 1 b.p., na -0,69%, dok je prinos desetogodišnje obveznice smanjen za oko 2 b.p., na -0,17%.

Predsednik ECB-a Kristin Lagard rekla je da je rast inflacije najvećim delom posledica privremenih faktora, da se očekuje da efekti tih faktora prođu tokom sledeće godine, kao i da su inflaciona očekivanja i dalje stabilna. Za sada nema naznaka većeg rasta zarada, pa je veoma važno da ne dođe do preranog popuštanja stimulativnih mera. Sličnu izjavu dao je i guverner francuske centralne banke Vileroy de Galo.

Guverner holandske centralne banke Knot upozorio je na rastuće inflatorne pritiske u zoni evra. Rekao je da bi inflacija mogla biti iznad očekivanja usled trajnijih problema u lancima snabdevanja i rasta zarada, što je dobra vest nakon dugog perioda niske inflacije i opasnosti od deflacije.

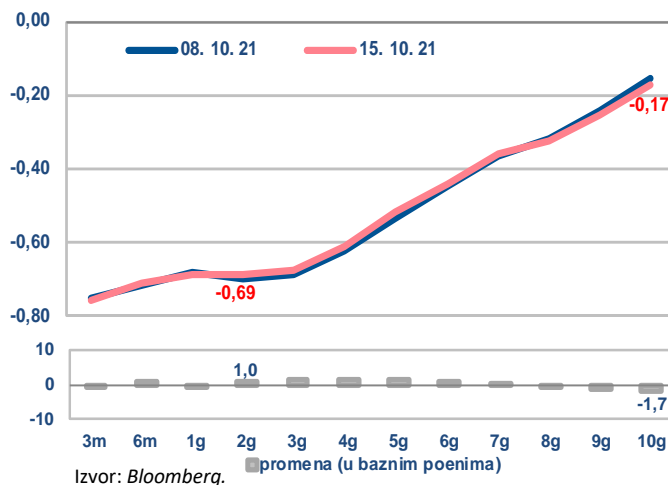
Guverner finske centralne banke Ren rekao je da su inflaciona očekivanja u srednjem roku povećana na nivo od oko 1,9%, što je u skladu sa strategijom monetarne politike ECB-a. Usled problema u snabdevanju, moguće je da rast cena energenata ima dugotrajniji uticaj na potrošačke cene.

ZEW indeks ekonomskih očekivanja u Nemačkoj smanjen je peti mesec zaredom, na 22,3 u oktobru.

ZEW indeks ekonomskih očekivanja u Nemačkoj smanjen je peti mesec zaredom, za 4,2 poena u oktobru, na 22,3. Takođe, peti mesec zaredom, indeks beleži pad i u zoni evra, gde je smanjen za 10,1 poen, na 21,0. ZEW indeks procene trenutne ekonomske situacije takođe je smanjen, za 10,3 poena u Nemačkoj i iznosi 21,6, dok je u zoni evra smanjen za 6,6 poena i iznosi 15,9. Broj analitičara koji smatraju da će se povećati stopa inflacije u narednom periodu blago je smanjen u zoni evra i zadržan na skoro istom nivou u SAD, ali su i dalje u većini. Najveći broj analitičara ne očekuje promenu kratkoročnih kamatnih stopa u zoni evra, dok je znatno povećan broj analitičara koji očekuju povećanje kratkoročnih kamatnih stopa u SAD. Povećan je i broj analitičara koji očekuju rast dugoročnih kamatnih stopa u Nemačkoj i u SAD.

Industrijska proizvodnja u zoni evra u avgustu je smanjena za 1,6%, nakon rasta proizvodnje od 1,4% u julu. Na godišnjem nivou, industrijska proizvodnja je veća za 5,1%, dok je u odnosu na nivo pre pandemije niža za oko 1,5%. U odnosu na prethodni mesec, proizvodnja kapitalnih dobara smanjena je za 3,9%, trajnih dobara za 3,4%, repromaterijala za 1,5%, dok je proizvodnja energije povećana za 0,5%. Pad proizvodnje posledica je pre svega problema u automobilskom sektoru, naročito u Nemačkoj, iako se usporavanje beleži i u ostalim kategorijama usled problema u lancima snabdevanja. Uprkos snažnoj tražnji i rastu novih porudžbina svakog meseca, problemi na strani ponude usporavaju proizvodni sektor. Po zemljama zone evra, pad proizvodnje u avgustu iznosio je 4,1% u Nemačkoj i 0,2% u Italiji, dok je u Španiji zabeležen rast od 0,1%, odnosno u Francuskoj za 1%.

1.12 Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke (benčmark izdanja s početka perioda)

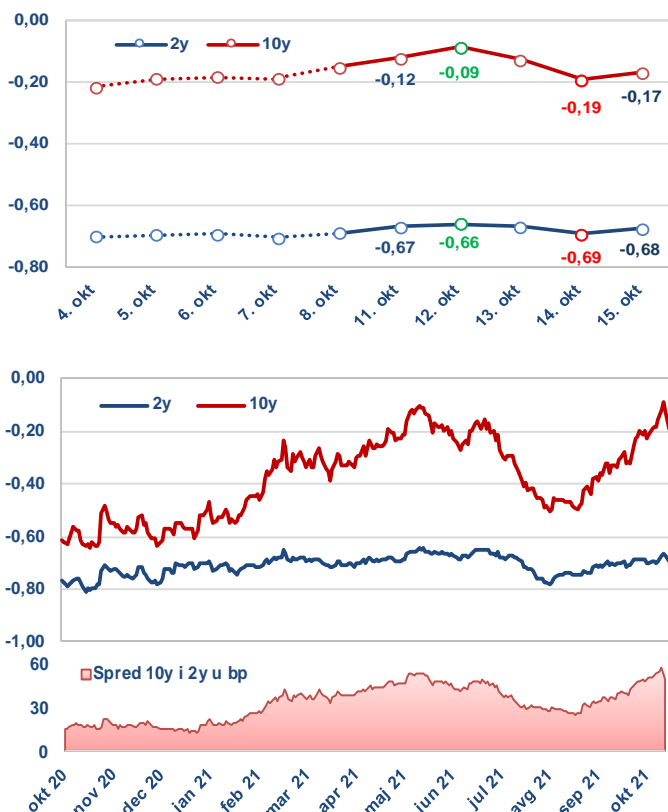

1.13 Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

Indikator	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
ZEW indeks očekivanja, zona evra	Okt	-	21,0	31,1
ZEW indeks očekivanja, Nemačka	Okt	23,5	22,3	26,5
Industrijska proizvodnja, zona evra, MoM	Avg	-1,7%	-1,6%	1,4%

Izvor: Bloomberg.

1.14 Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica Nemačke, u %

II Kretanja na tržištima izabranih zemalja u razvoju

2.1

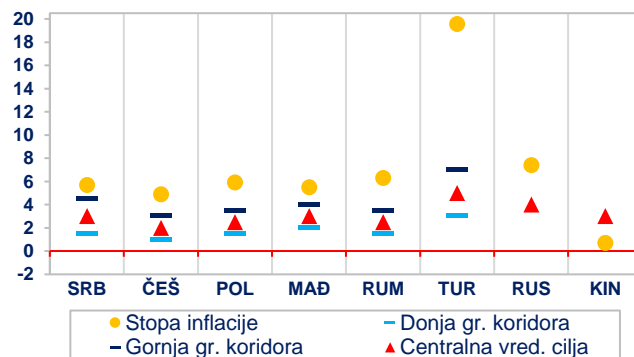
Referentne kamatne stope centralnih banaka zemalja u razvoju

	RKS (u %)*	Promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje (kraj Q4, %)*
Srbija (NBS)	1,00	-0,25	10.12.20	9.11.21	1,05
Češka (CNB)	1,50	0,75	30.9.21	4.11.21	2,00
Poljska (NBP)	0,50	0,40	6.10.21	3.11.21	-
Mađarska (MNB)	1,80**	0,15	19.10.21	16.11.21	1,95
Rumunija (NBR)	1,50	0,25	5.10.21	9.11.21	-
Turska (CBRT)	18,00	-1,00	23.9.21	21.10.21	17,80
Rusija (CBR)	6,75	0,25	10.9.21	22.10.21	7,05
Kina (PBoC)	4,35	-0,25	23.10.15	n/a	4,30

Izvor: Bloomberg / *T4 2021. godine – prosečne projekcije dostupne na osnovu poslednjih raspoloživih anketa. ** Promena je nastala nakon izveštajnog perioda i biće obuhvaćena narednim nedeljnim izveštajem.

2.2

Inflacija u zemljama u razvoju (u %, YoY)

Izvor: Bloomberg/sajtovi centralnih banaka (poslednji podatak).

Dešavanja na lokalnim tržištima

Stopa inflacije u Češkoj za septembar iznosi 4,9% YoY i 0,2% MoM. Zabeležena stopa inflacije viša je od tržišnih očekivanja koja su bila na nivou od 4,6% YoY (-0,2 MoM), kao i od projekcija centralne banke Češke (3,2% YoY). Stopa inflacije u septembru je na najvišem nivou od oktobra 2008. godine.

Stopa inflacije u Rusiji je u septembru ove godine iznosila 7,4% YoY, što je za 0,7 p.p. više od nivoa iz avgusta ove godine (6,7% YoY). Na rast stope inflacije u najvećoj meri uticale su cene voća i povrća, dok su u suprotnom smeru delovale cene neprehrambenih proizvoda, što je delom prouzrokovano nepromenjenom cenom goriva na mesečnom nivou.

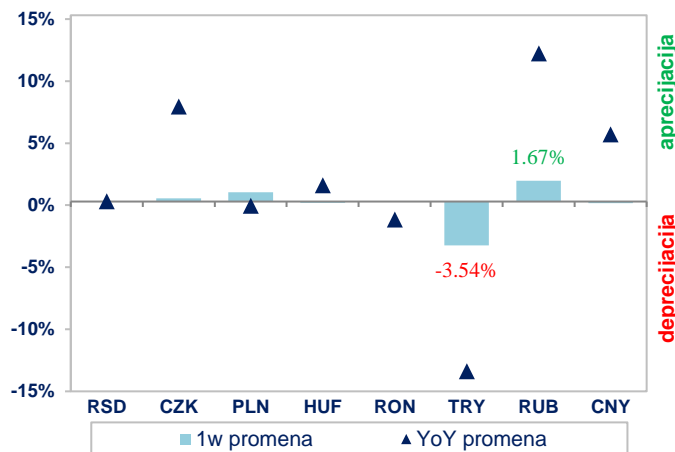
Stopa inflacije u Rumuniji je u septembru bila na nivou od 6,3% YoY, što je njen najviši nivo u prethodnih deset godina. Zabeležena stopa inflacije znatno je iznad nivoa iz avgusta ove godine od 5,3% YoY, kao i iznad očekivanja analitičara (5,8% YoY), pri čemu je njeno povećanje pre svega posledica povišenih cena prirodnog gasa i električne energije. Objavljivanje više od očekivane stope inflacije u Rumuniji uticalo je na dodatno povećanje stopa prinosa na državne HoV Rumunije u lokalnoj valuti, nakon što su one prethodno već znatnije povećane u uslovima izbijanja nove političke krize i započinjanja procesa povećanja referentne stope centralne banke Rumunije (NBR).

Predsednik Turske Erdogan, na sastanku koji je održan u ponoć 14. oktobra, otpustio je tri člana monetarnog odbora Centralne banke Turske (CBRT), pri čemu bi ova odluka mogla biti posledica njihovog neslaganja s viđenjem adekvatnog stava monetarne politike CBRT koji podržava Erdogan.

Agencija za ocenu kreditnog rejtinga Moody's u petak je neočekivano promenila izgleda za kreditni rejting Rumunije s negativnih na stabilne i potvrdila kreditni rejting na nivou Baa3. Predstavnici agencije navode da je odluka doneta u uslovima solidnih izgleda po ekonomski rast zemlje, koji će biti zasnovani na oporavku aktivnosti u privatnom sektoru, kao i korišćenju sredstava iz fonda Next Generation EU. Pored toga, oni ističu da je odluka o promeni izgleda za kreditni rejting Rumunije bila podržana i očekivanjem agencije Moody's o sprovođenju konzistentne i održive strategije fiskalne konsolidacije u naredne tri godine, pri čemu je u junu 2021. godine Evropski savet preporučio Rumuniji da do 2024. godine smanji prekomerni deficit na ispod 3% BDP-a.

2.3

Promena lokalnih valuta izabranih zemalja u razvoju prema evru

Izvor: Bloomberg, osim za RSD (srednji kurs NBS).

2.4

Prinosi državnih obveznica u lokalnoj valuti (ročnost približna 10G)

Emitent (dospeće)	Prinos (u %)	Promena u b.p.	
		1w	YoY
Srbija (2032)	3,760	3,0	-51,0
Češka (2031)	2,376	29,4	141,1
Poljska (2030)	2,578	15,5	132,0
Mađarska (2033)	3,699	18,7	148,2
Rumunija (2030)	4,962	22,6	145,7
Turska (2031)	19,060	84,0	576,0
Rusija (2030)	7,485	-1,5	143,5
Kina (2030)	2,985	8,4	-23,6

Izvor: Bloomberg, osim za Tursku (Reuters).

III Kretanja na tržištima zlata i nafte

Zlato

Tokom izveštajnog perioda cena zlata je porasla za 0,53% i kretala se u rasponu od 1.756,52 do 1.796,78 američkih dolara po finoj unci zlata (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

Na rast cene zlata, tokom posmatranog perioda, uticali su: pad vrednosti dolara, pad stopa prinosa na državne obveznice SAD, povećana inflatorna očekivanja u SAD, pad vrednosti *NFIB* indeksa optimizma malog biznisa, nedostatak radne snage. Pokretač rasta cene zlata bile su i beleške s poslednjeg sastanka *FOMC*-a, koje su pokazale da *FED* najverovatnije neće žuriti s povećanjem referentne kamatne stope.

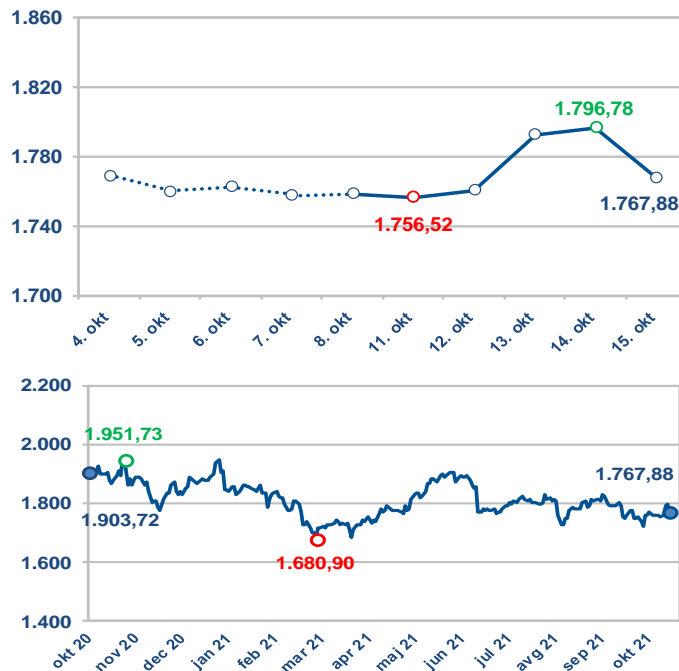
Investitori sve više traže utočište u najsigurnijim klasama aktive usled visoke inflacije, najava smanjenja monetarnih stimulansa, kao i s pojačavanjem globalne energetske krize, koja negativno utiče na proizvodnju robe i snabdevanje lanaca prodaje širom sveta.

Cena zlata je porasla za 0,53% i na kraju izveštajnog perioda iznosila je 1.767,88 USD/Oz.

Na pad cene zlata, krajem posmatranog perioda, uticali su: *hawkish* poruke *FED*-a u pravcu zatezanja monetarne politike i očekivanja pojedinih tržišnih učesnika da će *FED* već u novembru otpočeti *tapering* program otkupa obveznica.

3.1

Zlato (dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: Bloomberg.

Nafta

Tokom izveštajnog perioda cena nafte tipa *brent* porasla je za 2,31% i kretala se u rasponu od 83,46 do 84,87 američkih dolara po barelu (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

Na rast cena nafte, tokom posmatrane nedelje, uticali su: prekidi u proizvodnji nafte u SAD nakon uragana, hladno vreme na severnoj hemisferi, brži rast tražnje od ponude, pad vrednosti dolara, objavljene prognoze Međunarodne agencije za energetiku (*IAE*) da će rekordne cene prirodnog gasa povećati potražnju za naftom, podaci Američkog instituta za naftu (*API*) o snažnom padu zaliha benzina u SAD, kao i odbijanje Saudijske Arabije, najvećeg proizvođača nafte, da poveća svoju proizvodnju nafte ili da pozove grupu *OPEC+* na dodatno povećanje proizvodnje i ponude nafte.

Cena nafte je rasla za 2,31% i na kraju posmatranog perioda iznosila je 84,87 USD/bbl.

Na povremeni pad cena nafte, u posmatranom periodu, uticali su: izveštaj Američke agencije za informacije o energetici (*EIA*) o povećanju nivoa zaliha sirove nafte u SAD, pritisak na *OPEC+* da pojača proizvodnju, zahtevi Nigerije i Iraka oko povećanja kvota za proizvodnju nafte, obećanje Rusije da će Evropi isporučiti dodatne količine gasa (što je u jednom trenutku znatno usporilo rast cena nafte), kao i povećanje broja aktivnih naftnih platformi u SAD, prema podacima američke kompanije *Baker Hughes*.

3.2

Cena nafte tipa *brent* (USD po barelu)

